

Eerste Kamer der Staten-Generaal

Minister voor Medische Zorg en Sport
Mevrouw drs. T. van Ark
Postbus 20350
2500 EJ Den Haag

Binnenhof 22
postbus 20017
2500 EA Den Haag

telefoon 070-312 92 00
fax 070-312 93 90

e-mail postbus@eerstekamer.nl
internet www.eerstekamer.nl

datum 27 november 2020

betreft Nader schriftelijk overleg transgenderzorg

ons kenmerk 164847.07u

Geachte mevrouw Van Ark,

De vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) heeft met belangstelling kennisgenomen van de brief van 4 november 2020¹ met een reactie op de vragen van de commissie over de brief van 26 juni 2020, waarmee de Kamer geïnformeerd wordt over de actuele stand van zaken op het gebied van transgenderzorg². De leden van de fracties van **SP** en **SGP** hebben naar aanleiding daarvan nog enige vragen.

De leden van de **SP**-fractie danken u voor de antwoorden. Daarbij wordt steevast verwezen naar de kwartiermaker. De leden van deze fractie constateren echter dat de problematiek zeer urgent is. Bent u het met deze leden eens dat de huidige situatie een directe aanpak vereist? De Kwaliteitsstandaard Somatische Gezondheidszorg laat ruimte voor huis- en kinderartsen om de eerste nood te ledigen. Toch zijn met name de huisartsen terughoudend in het bieden van deze hulp.

Bent u bereid om het overleg met de kwartiermaker te intensiveren en er samen voor te zorgen dat er, naast de inzet op het vergroten van het aanbod door de zorgverzekeraars, op zeer korte termijn ook stappen worden gezet voor het aanbieden van alternatieven, zodat deze schrijnende situatie ten einde kan komen?

Bent u het met de leden van de SP-fractie eens dat de explosieve groei, de onzekere situatie en de uitgestelde zorg met name voor jongeren desastreus is? Zo ja, wilt u zich dan committeren om deze situatie op te lossen, zodat erger voorkomen kan worden?

De leden van de **SGP**-fractie hebben met belangstelling de beantwoording gelezen van hun vragen inzake de transgenderzorg. Zij vragen nog nadere aandacht voor de risico's die zich onder jongeren voordoen en voor een beter zicht op en nazorg bij een geslachtsveranderende operatie.

¹ Verslag schriftelijk overleg, Kamerstukken I 2020/21, 31 016/34 650, F.

² Kamerstukken I 2019/20, 31 016/34 650, E en bijlagen.

datum 27 november 2020

ons kenmerk 164847.07u

blad 2

De leden van de SGP-fractie vragen aandacht voor het voorbehoud dat de onderzoekers plaatsen bij het Amsterdam Cohort Onderzoek Genderdysforie (ACOG).³ Onderkent u dat de lage percentages van patiënten met spijt zien op personen die zich gemeld hebben met de wens hun geslachtsverandering ongedaan te maken? Het gaat dan om een ingrijpend verzoek, waartoe niet alle personen met spijt zullen komen. Op welke manier wordt eraan bijgedragen dat meer zicht ontstaat op de bredere groep van patiënten met spijt, teneinde de nazorg te kunnen verbeteren?

De leden van de SGP-fractie constateren dat op basis van de onderzoeken nog weinig zicht bestaat op de achtergrond van de stijgingen in Nederland. In dit licht vragen zij om een inhoudelijke reactie op de grote zorgen die blijken uit het onderzoek van Littman over de snelle verschijning van genderdysforie in de puberteit en de rol die sociale media daarin spelen (Rapid-onset gender dysphoria in adolescents and young adults: A study of parental reports).⁴ Deze leden wijzen erop dat de conclusies van het onderzoek na herhaalde reviews ongewijzigd zijn gebleven. Op welke manier kan dit onderzoek benut worden om specifiek onderzoek te doen naar de rol van sociale media in de Nederlandse context?

De leden van de commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport zien uw reactie met belangstelling tegemoet en ontvangen deze graag bij voorkeur voor 8 januari 2021.

Hoogachtend,

Mr. drs. M.A.M. Adriaansens

Voorzitter van de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport

³ Wiepjes, C.M., Nota, N.M., de Blok, C.J.M., Klaver, M., de Vries, A.L.C., Wensing-Kruger, S.A., de Jongh, R.T., Bouman, M.B., Steensma, T.D., Cohen-Kettenis, P.T., Gooren, L.J.G., Kreukels, B.P.C., den Heijer, M. (2018). The Amsterdam Cohort of Gender Dysphoria study (1972-2015): trends in prevalence, treatment, and regret. *Journal of Sexual Medicine*, 15 (4): 582-590.

⁴ PLOS ONE, 13(8):e0202330

(<https://journals.plos.org/plosone/article/file?id=10.1371/journal.pone.0214157.s001&type=supplementary>)